

## Algemene Voorwaarden

### Definities

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

- A. Onder opdracht wordt verstaan het verzoek van de opdrachtgever aan de opdrachtnemer om tegen betaling werkzaamheden te verrichten.
- B. Opdrachtgever: de natuurlijke of rechtspersoon die opdracht heeft gegeven tot de vervaardiging van zaken of tot het verrichten van werkzaamheden.
- C. Opdrachtnemer die de opdracht als bedoeld onder A heeft aanvaard of een aan een mogelijke opdracht voorafgaande offerte of aanbod heeft uitgebracht.
- D. Onder werkzaamheden wordt verstaan al hetgeen de opdrachtnemer ten behoeve van de opdrachtgever, binnen het kader van de door deze met het oog op diens communicatiebelangen verstrekte opdrachten, maakt en/of onderneemt c.q. doet maken en/of ondernemen.
- E. Onder offerte wordt verstaan de in meer of mindere mate gespecificeerde werkzaamheden en de begroting van de aan die werkzaamheden verbonden kosten.

### Artikel 1. Toepasselijkheid

1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle offertes, orderbevestigingen, verkopen, leveringen en alle overige met de opdrachtnemer gesloten overeenkomsten.
2. Voorwaarden van de opdrachtgever zullen slechts van toepassing zijn op de met opdrachtnemer gesloten overeenkomsten voor zover de opdrachtnemer dat schriftelijk heeft erkend en bevestigd.
3. De opdrachtgever met wie eenmaal op onderhavige voorwaarden werd gecontracteerd, wordt geacht stilzwijgend met de toepasselijkheid van deze voorwaarden op de later met opdrachtnemer gesloten overeenkomsten akkoord te zijn gegaan.

### Artikel 2. Offertes en aanbiedingen

1. Het enkele uitbrengen door opdrachtnemer van een al dan niet met offerte of aanbieding aangeduide prijsopgave, begroting, voorcalculatie of soortgelijke mededeling verplicht de opdrachtnemer niet tot het sluiten van een overeenkomst met de opdrachtgever, doch geldt de offerte of aanbieding slechts als een uitnodiging om in onderhandeling te treden, tenzij de offerte of aanbieding anders vermeldt.
2. Indien in de offerte of aanbieding uitdrukkelijk is bepaald dat het geldt als een aanbod ex artikel 6:217 Burgerlijk Wetboek, houdt dit aanbod een termijn voor aanvaarding in van één maand, tenzij de offerte of aanbieding anders vermeldt.
3. In geval van een offerte of aanbieding waarin uitdrukkelijk is bepaald dat het geldt als een aanbod ex artikel 6:217 Burgerlijk Wetboek, komt de overeenkomst tot stand zodra de schriftelijke acceptatie van het aanbod door de opdrachtgever de opdrachtnemer heeft bereikt. Door deze verklaart de opdrachtgever zich uitdrukkelijk akkoord met deze Algemene Leverings- en Betalingsvoorwaarden en doet hij tevens uitdrukkelijk afstand van eventuele toepasselijkheid van eigen Algemene Voorwaarden.
4. Indien in de acceptatie voorbehouden of wijzigingen ten opzichte van de offerte of aanbieding worden aangebracht, komt in afwijking van het in lid 2 bepaalde de overeenkomst pas tot stand indien de opdrachtnemer de opdrachtgever heeft bericht met deze afwijkingen in te stemmen.
5. Indien de offerte of aanbieding dient te worden opgevat als een uitnodiging om in onderhandeling te treden, zal onder aanbod worden verstaan een door opdrachtgever aan de opdrachtnemer gedaan voorstel tot het aangaan van een overeenkomst, dat door aanvaarding onmiddellijk leidt tot het ontstaan van een overeenkomst.
6. Aanvaarding door de opdrachtnemer van het aanbod door opdrachtgever houdt mede een uitdrukkelijke afwijzing in van de Algemene Voorwaarden van de opdrachtgever, onder verwijzing van artikel 6:225 lid 3 Burgerlijk Wetboek.
7. Een door de opdrachtnemer gedane offerte of aanbieding, of door de opdrachtnemer aanvaarde opdracht omvat uitsluitend de daarin beschreven werkzaamheden en verlening van diensten. In geen geval kunnen van de opdrachtnemer meerdere werkzaamheden en/of diensten worden gevorderd, hoe nauw ook die meerdere werkzaamheden en/of diensten verband houden met die welke in de offerte of opdracht staan beschreven.
8. De opdrachtnemer behoudt zich het recht voor meer werkzaamheden dan zijn overeengekomen uit te voeren en aan de opdrachtgever in rekening te brengen, indien deze werkzaamheden in het belang zijn van de opdrachtgever en/of voor de goede uitvoering van de opdracht. De opdrachtgever wordt zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld van de uitvoering van deze aanvullende werkzaamheden.

### **Artikel 3. Wijzigingen en annuleringen**

1. Wijzigingen in de overeenkomst en afwijkingen van deze Algemene Voorwaarden zullen slechts van kracht zijn indien zij schriftelijk tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer zijn overeengekomen.
2. De opdrachtnemer behoudt zich het recht voor om opdrachten geheel of gedeeltelijk te annuleren bij zodanige wijziging van de omstandigheden dat nakoming in de redelijkheid niet van de opdrachtnemer kan worden verlangd. De opdrachtgever heeft bij annulering generlei recht op schadevergoeding.
3. De opdrachtgever is gerechtigd een overeenkomst te annuleren voordat de opdrachtnemer met de uitvoering van de overeenkomst is begonnen mits hij de hierdoor voor de opdrachtnemer ontstane schade vergoedt. Onder deze schade worden begrepen de door de opdrachtnemer geleden verliezen en gederfde winst en in elk geval de kosten die de opdrachtnemer reeds ter voorbereiding heeft gemaakt, waaronder die van gereserveerde productiecapaciteit, ingekochte materialen, ingeroepen diensten en opslag.

### **Artikel 4. Prijzen**

1. Vergoedingen voor verrichte werkzaamheden geschieden overeenkomstig de in de offerte c.q. overeenkomst vermelde prijs of tegen nadere schriftelijk op te maken prijsafspraken. Niet in de offerte genoemde werkzaamheden worden op basis van nacalculatie aan de opdrachtgever in rekening gebracht, tenzij ook hiervoor schriftelijk prijsafspraken zijn vastgesteld.
2. Bij samengestelde aanbiedingen bestaat geen verplichting tot levering van een gedeelte van de totale prestatie tegen het voor dit gedeelte in het aanbod vermelde bedrag of tegen een evenredig gedeelte van de voor het geheel opgegeven prijs.
3. De opdrachtnemer is altijd gerechtigd om de prijzen aan te passen aan de wijzigingen in prijsbepalende factoren opgetreden in het tijdvlak gelegen na het tijdstip van aanvaarding der opdracht en uitvoering der werkzaamheden. Indien deze aanpassing binnen drie maanden na aanvaarding van de opdracht plaatsvindt, heeft de opdrachtgever het recht de overeenkomst te ontbinden tenzij prijswijzigingen het gevolg zijn van wetgeving en/of overheidsmaatregelen.
4. Extra bewerkelijke tekst, onduidelijke kopij, onduidelijke schetsen, tekeningen of modellen, ondeugdelijke informatiedragers, ondeugdelijke computer programmatuur of databestanden, ondeugdelijke wijze van aanlevering van de door de opdrachtgever aan te leveren materialen of producten en alle soortgelijke toelieferingen door de opdrachtgever die de opdrachtnemer tot meer werkzaamheden of kosten noodzaken dan deze bij het aangaan van de overeenkomst redelijkerwijs mocht verwachten, zijn grond voor verhoging van de overeengekomen prijs. Ook buitengewone of in redelijkheid onvoorzienbare verwerkingsmoeilijkheden voortvloeiend uit de aard van de te verwerken materialen en producten zijn grond tot verhoging van de overeengekomen prijs.

### **Artikel 5. Verplichtingen van de opdrachtnemer**

1. De opdrachtnemer verbindt zich jegens de opdrachtgever om hem diensten te leveren overeenkomstig de omschrijving als nader in de offerte of overeenkomst gegeven.
2. De opdrachtnemer garandeert dat aan haar opgedragen werkzaamheden zullen worden uitgevoerd naar de eisen van goed en deugdelijk vakwerk en in overeenstemming met de daarvoor eventueel geldende voorschriften. De opdrachtnemer waarborgt dat het geleverde werk origineel is, tenzij gelijkenis wordt vereist. In het laatste geval vrijwaart de opdrachtgever de opdrachtnemer voor aansprakelijkheid ter zake jegens derden.
3. De opdrachtnemer bepaalt de wijze waarop volgens haar de opdracht dient te worden uitgevoerd. De opdrachtnemer verplicht zich desgevraagd de aanwijzingen van de opdrachtgever op te volgen, tenzij dit in strijd is met de aard van de opdracht.
4. De opdrachtnemer is gerechtigd de opdracht of onderdelen daarvan uit te besteden aan of te laten verrichten door niet bij haar in dienst zijnde derden, indien dit haars inziens een goede en efficiënte uitvoering van de opdracht bevordert.
5. De verplichting van de opdrachtnemer vervalt:
  - a. Indien de opdrachtgever zijn verplichtingen uit de overeenkomst of een deel daarvan niet of niet juist nakomt.
  - b. Indien de opdrachtgever werkzaamheden verlangt die afwijken van het advies van de opdrachtnemer.
  - c. Indien door anderen dan door hulpkrachten en andere personen die rechtstreeks in opdracht van de opdrachtnemer werkzaam zijn werkzaamheden aan de opdracht hebben uitgevoerd, daaronder begrepen wijzigingen achteraf.
6. De aansprakelijkheid voor de opdrachtnemer uit hoofde van deze garantie zal in alle gevallen beperkt zijn tot het totaal gefactureerde bedrag per opdracht exclusief BTW.

#### **Artikel 6. Verplichtingen van de opdrachtgever**

1. De opdrachtgever is verplicht om aan de opdrachtnemer tijdig alle informatie te verschaffen die in het kader van de uitvoering van deze overeenkomst voor de opdrachtnemer van belang zou kunnen zijn.
2. De opdrachtnemer heeft het recht de uitvoering van de opdracht op te schorten tot het moment dat de opdrachtgever aan de in het vorige lid genoemde verplichtingen zal hebben voldaan.
3. Het is de opdrachtgever niet toegestaan zonder toestemming van de opdrachtnemer veranderingen in de ontwerpen, schetsen, illustraties e.d. te (laten) aanbrengen. Altijd dient de opdrachtgever de opdrachtnemer in de gelegenheid te stellen de wijzigingen uit te voeren. Veranderingen die nodig zijn wegens een gewijzigde of foutieve opdracht zullen extra aan de opdrachtgever in rekening gebracht worden.

#### **Artikel 7. Aanlevering en bewaring**

1. In het geval dat de opdrachtgever zijn informatiedragers verstrekt aan de opdrachtnemer, dienen deze informatiedragers te voldoen aan de door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever opgegeven specificaties. Tevens dient de opdrachtgever in een zodanig geval zorg te dragen dat hij voor zichzelf een kopie of duplicaat van zijn informatiedragers bewaart of ten behoeve van zijn bewaring laat vervaardigen.
2. De opdrachtnemer is verplicht zorg te dragen voor een zorgvuldige opslag van de van de opdrachtgever afkomstige informatie. Behoudens tegenbewijs wordt de opdrachtnemer geacht aan deze verplichting te hebben voldaan.
3. De opdrachtnemer zal alle gegevens van de opdrachtgever die hij heeft gebruikt bij de uitvoering van de opdracht terstond na de uitvoering van de opdracht ter beschikking stellen van de opdrachtgever.
4. Het risico ter zake van beschadiging of teloor gaan van bij de opdrachtnemer opgeslagen informatie is uitdrukkelijk voor de opdrachtnemer.
5. Het risico ter zake van de beschadiging of teloor gaan van informatie tijdens vervoer of verzending is steeds voor de opdrachtgever, ongeacht of het vervoer of de verzending geschiedt door of namens de opdrachtnemer, de opdrachtgever of derden.
6. De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden verband houdende met de beschadiging of het teloor gaan van de in de voorafgaande leden bedoelde informatie.
7. De opdrachtgever is verplicht zorg te dragen voor een zorgvuldige opslag van de van de opdrachtnemer afkomstige goederen.
8. Het risico ter zake van beschadiging of teloor gaan van bij de opdrachtgever opgeslagen goederen is uitdrukkelijk voor de opdrachtgever.

#### **Artikel 8. Levering**

1. Alle in een offerte of anderszins genoemde leveringstermijnen zijn vrijblijvend tenzij partijen uitdrukkelijk schriftelijk een fatale leveringsdatum zijn overeengekomen. De opdrachtnemer verbindt zich om al het redelijkerwijs mogelijke te doen om binnen de gewenste termijn te leveren.
2. Een overeengekomen leveringstermijn gaat voor de opdrachtnemer eerst in nadat alle door de opdrachtgever te verstrekken gegevens door de opdrachtnemer zijn ontvangen en, indien enige vooruitbetaling mocht zijn overeengekomen, deze vooruitbetaling door de opdrachtnemer is ontvangen.

#### **Artikel 9. Onderzoek bij aflevering en reclames**

1. Indien bij niet deugdelijk levering of prestatie aan de zijde van de opdrachtnemer door de opdrachtgever niet binnen 14 dagen schriftelijk wordt gereclameerd, is de opdrachtnemer niet meer gehouden aan de bezwaren van de opdrachtgever tegemoet te komen.
2. De nakoming van de overeenkomst geldt tussen partijen als deugdelijk indien de opdrachtgever in gebreke is gebleken het onderzoek of de kennisgeving bedoeld in lid 1 van dit artikel tijdig te doen.
3. De prestatie van de opdrachtnemer geldt in elk geval tussen partijen als deugdelijk, indien de opdrachtgever het geleverde of een gedeelte van het geleverde in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren, tenzij de opdrachtgever het bepaalde in lid 1 van dit artikel in acht heeft genomen.
4. Indien de in lid 1 van dit artikel bedoelde termijn van 14 dagen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ook voor een zorgvuldig en alert opdrachtgever als onaanvaardbaar kort moet worden beschouwd, zal deze termijn worden verlegd tot uiterlijk het eerste moment waarop het onderzoek respectievelijk het in kennis stellen van de opdrachtnemer voor de opdrachtgever redelijkerwijs mogelijk is.
5. De opdrachtnemer is steeds gerechtigd een nieuwe deugdelijke prestatie in de plaats van een eerdere ondeugdelijke prestatie te stellen, tenzij het verzuim niet herstelbaar is.

#### **Artikel 10. Aansprakelijkheid en vrijwaring**

1. De aansprakelijkheid van de opdrachtnemer uit hoofde van de overeenkomst met de opdrachtgever is beperkt tot een zodanig bedrag als naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid in verhouding staat tot de overeengekomen prijs, onverminderd het bepaalde in artikel 5 lid 6 van deze voorwaarden.
2. De opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade van welke aard ook die ontstaat doordat of nadat opdrachtgever de vervaardigde zaken na aflevering in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren.
3. De opdrachtnemer is voorts niet aansprakelijk voor schade in de vorm van omzetzerving of verminderde goodwill in het bedrijf of het beroep van de opdrachtgever.
4. De opdrachtnemer is eveneens niet aansprakelijk voor schade aan door hem van de opdrachtgever ontvangen en door de opdrachtnemer te bewerken of te verwerken materiaal of producten, indien de opdrachtgever de opdrachtnemer niet uiterlijk bij het aangaan van de overeenkomst opgave heeft gedaan van de eigenschappen en de aard van deze materialen of producten en deugdelijke informatie heeft verstrekt over de toegepaste voorbereidingen en de toegepaste oppervlaktebewerkingen.
5. Indien de opdrachtnemer ter zake van enige schade, waarvoor hij krachtens de overeenkomst met de opdrachtgever c.q. deze leveringsvoorwaarden niet aansprakelijk is, door een derde aansprakelijk wordt gesteld, zal de opdrachtgever hem ter zake volledig vrijwaren en de opdrachtnemer alles vergoeden wat hij aan deze derde dient te voldoen.
6. De opdrachtgever draagt het risico van misverstanden ten aanzien van de inhoud en uitvoering van de overeenkomst indien deze hun oorzaak vinden in door de opdrachtnemer niet, niet juist, niet tijdig of onvolledig ontvangen specificaties of andere mededelingen die mondeling of door een door de opdrachtgever daartoe aangewezen persoon zijn gedaan dan wel zijn overgebracht door middel van technisch middel zoals bijvoorbeeld de telefoon, de fax, e-mail en soortelijke transmissie-media.
7. De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor aansprakelijkheid ten aanzien van auteursrechten betreffende het door de opdrachtgever verstrekte referentiemateriaal zoals foto's, tekeningen e.d., alsmede ten aanzien van beschadiging, verlies of vernietiging van materialen en/of gegevens door de opdrachtgever ter beschikking gesteld. Voor alle gevolgen van het door de opdrachtgever gepubliceerde is deze zelf verantwoordelijk.
8. Adviezen uitgaande van de opdrachtnemer worden naar beste kennis van zaken gegeven, doch is de opdrachtnemer ter zake op generlei wijze aansprakelijk.

#### **Artikel 11. Overmacht**

1. Een tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst kan de opdrachtnemer niet worden toegerekend, indien zij niet is te wijten aan zijn schuld, noch krachtens wet, rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.
2. Van overmacht door de opdrachtnemer is sprake indien de opdrachtnemer na sluiting van de overeenkomst verhinderd wordt aan haar verplichtingen uit de overeenkomst of met betrekking tot de voorbereidingen daarvan te voldoen door onvoorziene omstandigheden van welke aard ook, zoals o.a. oorlog, oorlogsgevaar, burgeroorlog, oproer, molest, brand, ziekte of ongeval, bedrijfsbezetting, vervoersproblemen, overheidsmaatregelen, en voorts door alle overige oorzaken buiten de schuld en derhalve buiten de risicosfeer van de opdrachtnemer ontstaan, waardoor de opdrachtnemer de opdracht niet, niet tijdig of niet zonder, naar haar oordeel, bezwarende extra inspanning en/of kosten kan verrichten.
3. In geval van overmacht heeft de opdrachtnemer het recht de overeenkomst met de opdrachtgever geheel of ten dele te annuleren, zulks door een eenvoudige mededeling aan de opdrachtgever, zonder rechterlijke tussenkomst en zonder dat de opdrachtnemer over de door de annulering geleden schade tot enige vergoeding is verplicht.
4. Indien de opdrachtnemer bij het intreden van de overmacht reeds gedeeltelijk aan haar verplichtingen heeft voldaan, is de opdrachtnemer gerechtigd het reeds geleverde c.q. de diensten welke reeds zijn verleend, afzonderlijk te factureren en is de opdrachtgever gehouden de desbetreffende factuur te voldoen als betrof het een afzonderlijke transactie.

#### **Artikel 12. Betaling**

1. Het bedrag dat aan vergoeding in rekening wordt gebracht is, tenzij schriftelijk anders overeengekomen, berekend volgens de gebruikelijke tarieven van de opdrachtnemer.
2. Reizen worden volledig in rekening gebracht, tenzij anders uit de overeenkomst volgt.
3. De door de opdrachtnemer gemaakte kosten (onder ander onderzoek-, documentatiekosten e.d.) worden aan de opdrachtgever in rekening gebracht.
4. De opdrachtnemer kan te allen tijde van de opdrachtgever verlangen dat de gehele of een gedeelte van de overeengekomen vergoeding en/of te maken kosten vooruit betaald wordt.

5. Tenzij met de opdrachtgever anders is overeengekomen is de opdrachtgever verplicht de betalingen te verrichten binnen 14 dagen na factuurdatum, zonder dat hierdoor enig recht op aftrek of korting ontstaat.
6. Bij het niet nakomen van zijn betalingsverplichtingen door de opdrachtgever vervallen alle door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever overgedragen rechten met het verstrijken van de betalingstermijn. Dit brengt onder meer mede dat het de opdrachtgever alsdan niet is toegestaan het hem ter beschikking gestelde werk voor enig doel te gebruiken of te laten gebruiken.
7. De opdrachtgever zal in gebreke zijn uitsluitend door overschrijding van de in lid 5 van dit artikel genoemde betalingstermijn. Ten gevolge hiervan verbeurt hij een vertragingsrente ad 1,5% per maand, welke vertragingsrente samengesteld per maand wordt berekend.
8. Indien de opdrachtgever ook na schriftelijke aanmaning in gebreke blijft over te gaan tot betaling van het verschuldigde bedrag waartoe hij is aangemaand, dan heeft zulks onverminderd enig overigens aan de opdrachtnemer toekomend vorderingsrecht tot gevolg dat:
  - a. Alle overige ten name van de opdrachtgever bij de opdrachtnemer openstaande vorderingen onmiddellijk opeisbaar worden.
  - b. Alle kosten van de opdrachtnemer zowel gerechtelijk als buitengerechtelijk, waaronder begrepen incassokosten, discontokosten, bankprovisies en dergelijke, om tot gehele of gedeeltelijke inning van haar vordering op de opdrachtgever te geraken, ten laste van de opdrachtgever komen. Ongeacht de werkelijk in verband met het incasso gemaakte zal de opdrachtgever in ieder geval aan de opdrachtnemer verschuldigd zijn 15% van het factuurbedrag met een minimum van €250,-. Indien de werkelijke kosten hoger zijn dan genoemde 15% van het factuurbedrag dan zullen de werkelijke kosten ten laste van de opdrachtgever worden gebracht. Ingeval van betaling door middel van wissels en cheques komen wissel- en chequekosten ten laste van de opdrachtgever. Hetzelfde geldt voor kosten van een remboursement of kosten verbonden aan telefonische bankopdrachten.
9. Betalingen, die vanwege de opdrachtgever aan de opdrachtnemer plaatsvinden worden in alle gevallen aangewend ter afdoening van de oudste openstaande post ten laste van de opdrachtgever, met inbegrip van de daarop gevallen vertragingsrente en kosten.
10. Indien de opdrachtgever het bedrag betwist dient hij zijn bezwaren aan de opdrachtnemer binnen 14 dagen na de factuurdatum schriftelijk mede te delen
11. In geval van een gerechtvaardigde reclame heeft de opdrachtnemer de keuze tussen aanpassing van het bedrag van zijn declaratie, het verbeteren of opnieuw verrichten van eventueel afgekeurde werkzaamheden of het geheel of gedeeltelijk annuleren van de onderliggende overeenkomst, het laatste bij eenvoudige mededeling aan de opdrachtgever, zonder dat rechterlijke tussenkomst zal zijn vereist en tegen pro rato restitutie van het door opdrachtgever ter zake reeds betaalde.
12. Het door de opdrachtgever te betalen bedrag geeft uitsluitend recht op het gebruik van de schetsen, ontwerpen, programmatuur en dergelijke, zoals door partijen overeengekomen. Voor ieder additioneel gebruik in een later stadium is de opdrachtgever een extra vergoeding verschuldigd, waarvan de hoogte wordt bepaald door de opdrachtnemer. Indien ter zake niets schriftelijk is overeengekomen geldt het eerste gebruik en de eerste oplage als overeengekomen bestemming en oplage.

#### **Artikel 13. Opdrachten voor onbepaalde tijd**

1. Opdrachten die tot gevolg hebben dat regelmatig zich repeterende al dan niet lichtelijk van elkaar afwijkende werkzaamheden dienen te worden verricht worden geacht te zijn gegeven voor onbepaalde tijd.
2. Alle andere opdrachten dan die gegeven zijn voor onbepaalde tijd eindigen met hun volbrenging op het door partijen bepaalde tijdstip.
3. Ieder der partijen kan te allen tijde de gegeven opdracht voor onbepaalde tijd doen eindigen. Rechterlijke tussenkomst is daarvoor niet vereist.
4. Voor opzegging van een opdracht voor onbepaalde tijd dient ieder der partijen een opzegtermijn in acht te nemen van tenminste één maand.

#### **Artikel 14. Ontbinding**

1. Onverminderd het elders in deze voorwaarden bepaalde betreffende de ontbinding zal op het tijdstip waarop de opdrachtgever in staat van faillissement wordt verklaard, surseance van betaling aanvraagt of door beslaglegging, onder curatelestelling of anderszins de bevoegdheid over zijn vermogen of delen daarvan verliest, de overeenkomst ontbonden zijn zonder rechterlijke tussenkomst en zonder dat enige ingebrekestelling zal zijn vereist, tenzij de curator of bewindvoerder de uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen als boedelschuld erkent.
2. Door ontbinding worden over en weer bestaande vorderingen onmiddellijk opeisbaar. De opdrachtgever is aansprakelijk voor de door de opdrachtnemer geleden schade, onder meer bestaande uit winstderving.

#### **Artikel 15. Retentierecht**

1. De opdrachtnemer is bevoegd de afgifte van zaken die zij voor de opdrachtgever in verband met de uitvoering van enige opdracht onder zich heeft, op te schorten totdat al haar vorderingen ter zake van enige opdracht zijn voldaan.

#### **Artikel 16. Auteurs- en eigendomsrecht**

1. De opdrachtgever garandeert de opdrachtnemer, dat door de nakoming van de overeenkomst en met name door de vermenigvuldiging of het openbaar maken van de opdrachtgever ontvangen zaken zoals kopij, zetsel, modellen, tekeningen, fotografische opnamen, litho's, films, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden etc. geen inbreuk wordt gemaakt op rechten die derden kunnen doen gelden krachtens de Auteurswet 1912 of andere nationale, supranationale of internationale regelgeving op het gebied van auteursrecht of het recht van de industriële eigendom dan wel het recht met betrekking tot de onrechtmatige daad. De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer zowel in- als buitenrechten voor alle aanspraken die derden krachtens even bedoelde wet of regelgeving geldend kunnen maken.
2. Indien ten aanzien van de juistheid van de door derden gepretendeerde rechten als bedoeld in lid 1 van dit artikel gereede twijfel ontstaat of blijft bestaan, is de opdrachtnemer bevoegd maar niet gehouden de nakoming van de overeenkomst op te schorten tot het moment waarop in rechte onherroepelijk komt vast te staan dat de opdrachtnemer door de nakoming van de overeenkomst geen inbreuk op deze rechten maakt. Daarna zal de opdrachtnemer de order alsnog binnen redelijke termijn uitvoeren.
3. Tenzij uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen, blijft de opdrachtnemer steeds de rechthebbende op het auteursrecht dat kan ontstaan op de door hem bij de nakoming van de overeenkomst vervaardigde werken zoals kopij, zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden, fotografische opnamen, litho's, films en soortelijke productie- en hulpmiddelen ook als de desbetreffende werkzaamheden als afzonderlijke post in het aanbod of op de factuur zijn vermeld.
4. De door de opdrachtnemer volgens zijn vormgeving te leveren of geleverde zaken zoals kopij, zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden, fotografische opnamen, litho's, films en soortelijke productie- en hulpmiddelen, evenmin als een tot het wezenlijke van die vormgeving behorend gedeelte daarvan, mogen, ook indien of zover op de vormgeving te dien aanzien geen auteursrecht of andere wettelijke bescherming voor de opdrachtnemer bestaat, niet zonder diens schriftelijke toestemming in het kader van enig productieproces worden verveelvoudigd.
5. De opdrachtgever verkrijgt na levering door de opdrachtnemer het niet-exclusieve recht tot gebruik van de door de opdrachtnemer binnen de overeenkomst vervaardigde werken in de zin van de Auteurswet 1912 of van werken in de zin van lid 4 van dit artikel. Het even bedoelde recht tot gebruik is beperkt tot het recht van normaal gebruik van de geleverde zaken en houdt met name niet in het gebruik tot vermenigvuldiging van deze zaken in het kader van enig productieproces.
6. De rechten op uitvindingen, know-how en programmatuur die voor of tijdens de uitvoering van de opdracht of het verlenen van de diensten door de opdrachtnemer zijn verkregen of ontwikkeld, blijven steeds het eigendom van de opdrachtnemer.
7. Iedere levering van zaken door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever geschiedt onder voorbehoud van het eigendom daarvan totdat de opdrachtgever al hetgeen heeft voldaan waartoe hij uit hoofde van de overeenkomst is gehouden, met inbegrip van rente en kosten.
8. De opdrachtgever zal alle ontwerpen en schetsen, goed dan wel afgekeurd, binnen twee maanden na levering retourneren aan de opdrachtnemer en is niet gerechtigd over te gaan tot enige reproductie in welke vorm dan ook van deze ontwerpen, schetsen en dergelijke of delen daarvan zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtnemer. Retourzending geschiedt voor rekening en risico van de opdrachtgever.
9. De niet door de opdrachtgever verstrekte informatiedragers blijven het eigendom van de opdrachtnemer, voor zover deze niet door hem afzonderlijk zijn gefactureerd en door de opdrachtgever zijn betaald. Hetzelfde geldt voor de apparatuur en de daartoe behorende onderdelen die worden gebruikt ten behoeve van de informatiedragers.
10. Ingeval van verlies of beschadiging van de schetsen, ontwerpen en/of illustraties die zich onder de opdrachtgever en/of derden bevinden is de opdrachtgever verplicht de daaruit voor de opdrachtnemer voortvloeiende schade te vergoeden. Ook de retourzendingen geschieden op risico en voor rekening van de opdrachtgever.

#### **Artikel 17. Toepasselijk recht en bevoegdheid**

1. Deze overeenkomst is onderworpen aan het Nederlands recht.
2. Een geschil wordt geacht aanwezig te zijn, zodra een der partijen zulks verklaart.